

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๕/ว ๑๐๘๗

๑๗ ๒ ๘ / ๒๕๕ ๔

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
๔๔/๑๐๐ ถ. นนทบุรี ๑
อ. เมือง จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานสถานการณ์การปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีในอาหาร ในประเทศญี่ปุ่น

เรียน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับอาหารภายใต้สถานการณ์สารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงงานนิวเคลียร์ในจังหวัดฟูกูชิม่า

ด้วยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้รับรายงานจากสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว เกี่ยวกับสถานการณ์การปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีในอาหาร หลังเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวตามด้วยคลื่นสึนามิในประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งรายงานดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักธุรกิจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศจึงขอเรียนสรุปสาระสำคัญของรายงานดังกล่าว ดังนี้

๑. ในอดีตที่ผ่านมาญี่ปุ่นไม่เคยทำการตรวจสอบปริมาณสารกัมมันตภาพรังสีที่อาจปนเปื้อนอยู่ในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตภายในประเทศ แต่ดำเนินการตรวจสอบเฉพาะสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ เมื่อเหตุการณ์สารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงงานปฏิกรณ์นิวเคลียร์ ในจังหวัดฟูกูชิม่า รัฐบาลจึงได้นำมาตรการสองชนิดมาใช้คือ ๑) มาตรการเฉพาะกาลภายใต้ Food Sanitation Act, Article 6, Item 2 และ ๒) มาตรการป้องกันภายใต้ Act on Special Measures Concerning Nuclear Emergency Preparedness มาเพื่อใช้ควบคุมความปลอดภัยด้านอาหาร

๒. สถานการณ์ล่าสุด ญี่ปุ่นประกาศห้ามการวางขายผักขม กะหล่ำปลี ดอกกะหล่ำ บล๊อคเคอร์รี่ และ Vegetable Oyster (จาก ๔ จังหวัด คือ ฟูกูชิม่า อิบารากิ โทะฉิกิ และกุนมะ) รวมทั้งนม (จากจังหวัดฟูกูชิม่า) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๓. รัฐบาลญี่ปุ่นกังวลเกี่ยวกับการที่บางประเทศได้ออกมาตรการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่นำเข้าจากญี่ปุ่น และขอรับทราบหน่วยงานที่สามารถเป็นจุดติดต่อในเรื่องดังกล่าวของแต่ละประเทศ เพื่อผู้ส่งออกญี่ปุ่นสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการของประเทศนั้นๆ ได้ โดยสำหรับประเทศไทย อัครราชทูตที่ปรึกษาสำนักงานเกษตรขอรับเป็นจุดติดต่อของไทย พร้อมชี้แจงมาตรการที่ไทยใช้ในการตรวจสอบสารปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นว่าเป็นไปตามความตกลงภายใต้ WTO และ CODEX โดยไม่มีมาตรการเพิ่มเติมอื่นใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเผยแพร่ให้นักธุรกิจรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมเกียรติ ศรีรัตนพันธ์)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักเอเชียและแปซิฟิก

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๒๔๕

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๕๔

**มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับอาหารภายใต้สถานการณ์สารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงงานนิวเคลียร์ใน
จังหวัดฟุกุชิมะ**

ภายใต้สถานการณ์สารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงงานนิวเคลียร์ของบริษัท Tokyo Electric Power ในจังหวัดฟุกุชิมะ (ตะวันออกเฉียงเหนือของญี่ปุ่น) ซึ่งได้รับความเสียหายจากเหตุแผ่นดินไหวขนาด 9 ริคเตอร์ในญี่ปุ่น และคลื่นสึนามิ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินด้านนิวเคลียร์ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 และเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารกัมมันตภาพรังสีในอาหาร ญี่ปุ่นได้นำมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับอาหารมาใช้ 2 มาตรการคือ

1. มาตรการเฉพาะกาลภายใต้ Food Sanitation Act, Article 6, Item 2 รัฐบาลญี่ปุ่นได้แจ้งปริมาณสารกัมมันตภาพรังสีที่ยอมรับให้ปนเปื้อนในอาหารได้ให้กับแต่ละจังหวัด และให้แต่ละจังหวัดทำการตรวจสอบปริมาณสารปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในเว็บไซต์ของกระทรวงแรงงานและสาธารณสุขญี่ปุ่น (<http://www.mhlw.go.jp>) โดยหากมีปริมาณสารปนเปื้อนอยู่เกินกว่าที่กำหนดไว้ให้ทำลายและไม่ให้จัดจำหน่ายหรือนำไปปรุงอาหารเพื่อการจำหน่าย

2. มาตรการป้องกันภายใต้ Act on Special Measures Concerning Nuclear Emergency Preparedness ให้แต่ละจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับผลิตผลทางการเกษตรตามที่กำหนดโดย Nuclear Safety Commission ซึ่งจะกำหนดชนิดของผลิตผลทางการเกษตรและจังหวัดที่ต้องดำเนินการตรวจสอบและควบคุมสารปนเปื้อน โดยจะพิจารณาจากวิธีการเพาะปลูกและปัจจัยอื่นๆ ด้วย

ทั้งนี้ ในอดีตที่ผ่านมาญี่ปุ่นไม่เคยทำการตรวจสอบปริมาณสารกัมมันตภาพรังสีที่อาจปนเปื้อนอยู่ในผลิตผลทางการเกษตรที่ผลิตภายในประเทศแต่ดำเนินการตรวจสอบเฉพาะสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

สำหรับสถานการณ์ความคืบหน้าเกี่ยวกับการประกาศพบสารกัมมันตภาพรังสีปนเปื้อนในอาหาร และการห้ามวางขายผลิตภัณฑ์การเกษตรที่ปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสี ล่าสุดมีดังนี้ คือ

- 1) จังหวัดฟุกุชิมะ ประกาศไม่วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรโดยตนเองเนื่องจากสภาวะฉุกเฉินภายในจังหวัด
- 2) กระทรวงสาธารณสุขและแรงงานของญี่ปุ่นประกาศห้ามการวางขายผักขม, Kakina (Vegetable Oyster), บร็อคเคอร์รี่ กะหล่ำปลี และดอกกะหล่ำ ที่ผลิตจากจังหวัดฟุกุชิมะ อิบารากิ โทะฉึกิ และกุนมะ รวมทั้งนมวัวจากจังหวัดฟุกุชิมะโดยรัฐบาลญี่ปุ่นรับประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการห้ามจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตรดังกล่าว
- 3) รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ และในโตเกียวหลีกเลี่ยงการใช้น้ำประปาเพื่อการชงนมสำหรับเด็กทารก โดยให้เหตุผลว่าถึงแม้ปริมาณสารปนเปื้อนจะไม่สูงจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยตรงแต่มีความเสี่ยงในระยะยาวสำหรับเด็กทารก อย่างไรก็ตาม ปริมาณดังกล่าวยังไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับผู้ใหญ่

รัฐบาลญี่ปุ่นกังวลเกี่ยวกับการที่บางประเทศได้ออกมาตรการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่นำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น และขอทราบหน่วยงานที่สามารถเป็นจุดติดต่อในเรื่องดังกล่าวของแต่ละประเทศเพื่อผู้ส่งออกญี่ปุ่นสามารถ

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการของประเทศนั้นๆ ได้

สำหรับประเทศไทยอัตราอาชุลยที่ปรึกษาสำนักงานเกษตร ประจำสถานทูตไทย ณ กรุงเทพฯรับเป็นจุดติดต่อของไทย พร้อมทั้งชี้แจงมาตรการที่ไทยใช้ในการตรวจสอบสารปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่นำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่นว่าเป็นไปตามความตกลงภายใต้ WTO และ CODEX โดยไม่มีมาตรการเพิ่มเติมอื่นใด

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ประมาณการผลกระทบจากการห้ามจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าว คือ ผักขมประมาณ 18 เปอร์เซ็นต์ ของผลผลิตของทั้งประเทศ และ 60 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณที่วางขายในโตเกียว สำหรับขนาดว่ามีผลกระทบเพียง 1.4 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งผลิตผักฤดูร้อนที่สำคัญของญี่ปุ่นซึ่งหากสถานการณ์การรั่วไหลของสารกัมมันตภาพรังสียังไม่คลี่คลายก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น

สำหรับสัตว์น้ำจำพวกปลาที่คนไทยเกรงว่าจะมีสารปนเปื้อนนั้น ณ ปัจจุบันยังไม่มียางานการปนเปื้อนแต่อย่างใด
